

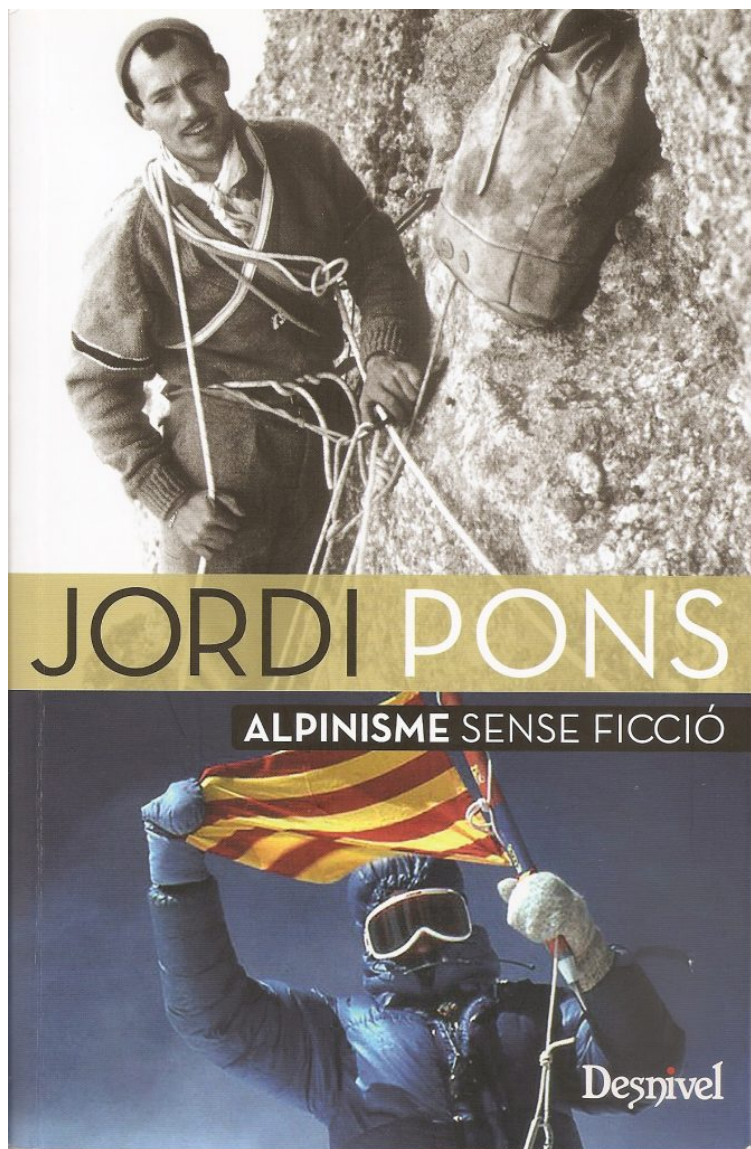
Jordi Pons. Alpinisme sense ficció

Date : 11/02/2017

Publicat el 14 -02-2017

Text: Miquel Vilaplana d'Abadal

Geòleg jubilat, alpinista i viatger. Ha escrit sobre muntanya i actualment filma documentals històrics de l'escalada catalana

Ha aparegut "**Jordi Pons. Alpinisme sense ficció**" (Ed. Desnivel, Madrid, 2016), l'autobiografia alpinística de l'autor, que s'afegeix a "Anglada" (Elisabeth Vergés, Ed. Desnivel, Madrid 2002), dos llibres per a la història del que popularment s'anomena la generació Anglada, que també apareix en altres obres com "Annapurna Est. Un 8.000 verge" (Jordi Pons, Ed. Juventud, Barcelona 1976), "Cels de Safir" (Eduard Sallent, Cossetània Edicions, 2008), "Hem fet el cim" (Conrad Blanc i Joan Massons, Ed. 62, Barcelona 1986), etc.

“L’alpinisme sempre és perillós. Només deixa de ser-ho quan encara no es practica o quan ja s’ha deixat de practicar”. En Jordi Pons (Barcelona, 1933), esquiador, alpinista, cineasta i càmera d’alçada, ha volgut començar el capítol dinovè del seu llibre amb les paraules de Walter Bonatti, senzilles només per qui no les pot abastar. És una definició d’allò que l’autor ha fet durant tota una vida i que, d’alguna manera, el defineix.

L’edició és amb tapes toves i solapes, la del davant biogràfica i la del darrere amb un llistat molt útil de les ascensions narrades a l’interior, ordenades cronològicament. Hi ha 102 fotografies en color, agrupades en tres plecs, on es troba a faltar l’autoria, malgrat que la majoria són del propi autor. Un índex suficient, un pròleg breu de l’Emili Civis, amic i company de moltes de les aventures narrades i una presentació de l’autor, també breu. La tinta és gris i no facilita la lectura.

La generació d’en Jordi Pons, amb J. M. Anglada, J. Cerdà, E. Civis, F. Guillamón i altres, és la que va viure el declivi de l’alpinisme romàntic i nacionalista a Europa, i la transició cap a una concepció més esportiva. Si al retard d’aquells anys respecte d’Europa hi sumem l’aïllament de l’autocràcia franquista, ja podem visualitzar el paisatge social i esportiu. L’excursionisme era ben viu, però l’alpinisme, llevat de casos aïllats, no superava els Pirineus.

Malgrat l’impuls i el sediment que el muntanyisme i l’escalada en roca van deixar durant aquests anys difícils, seguint l’estela d’Estassen, dècades enrere, i amb escaladors tan dotats com el barceloní J. Panyella, Pany, o el sabadellenc A. Sorolla, no va ser fins l’entrada en escena de la generació Anglada que es va retallar aquell retard, a cavall de la progressiva millora de les condicions econòmiques i de la renovació tecnològica de la segona meitat del segle XX. Som al principi de la normalització que avui, sortosament, s’ha culminat. Finalment, l’alpinisme espanyol va transcendir les muntanyes ibèriques cap als Alps i després cap a la majoria de serralades del món. L’alpinisme català va créixer acceleradament en una sola dècada, la de 1950-60, i aquest llibre n’és un testimoni de primera mà. Aquest creixement va anar de baix a dalt, des dels centres de muntanya, amb els seus butlletins i articles ?en castellà-, de l’esforç d’editorials per publicar traduccions -en castellà- d’obres clàssiques i també contemporànies, i dels propis muntanyencs viatjant i contactant amb alpinistes de fora per saber què es cuinava a les muntanyes del món. Aquestes consideracions poden semblar sobrereres, però les hem escrit pensant en els joves. I hem d’afegir que aquest procés es va produir des de Catalunya, sobretot de Barcelona, i que va obrir camí.

En les primeres planes hi trobem en Pons escalador jove, de la mà del seu germà gran, i molt aviat l’esquiador de pista i d’esquí nòrdic present en tantes competicions a partir del 1950. I vénen les sortides d’esquí de muntanya i d’alpinisme, d’escalada a Montserrat i als Pirineus. I aquí ja hi trobem allò que serà un tret de la personalitat de l’autor, l’ambició d’escalar cims i rutes verges o, si més no, no petjades per espanyols, les primeres absolutes i les primeres estatals. Efectivament, el 1952 i amb un peu als Pirineus i l’altre als Alps, escala la paret nord del Capéran de Sesques, al Béarn, una agulla emblemàtica de calcar al Pirineu Occidental.

Jordi Pons fent el darrer bivac durant el descens de la via normal de l'Eiger després d'haver aconseguit la primera ascensió estatal de la via Clàssica de 1938 (Heckmaier) de la pert nord de l'Eiger (Foto: JM Anglada)

La llista d'ascensions destacades i primeres absolutes i/o estatals triades per l'autor a la solapa del llibre és contundent i frenètica a partir del 1960 i no s'aleteix fins a l'entrada del nou segle: les Dolomites (Lavaredo, Torre Trieste i Cima Su Alto), l'aresta nord de la Garet el Djenoun (Sàhara algerià), la via Sentinelle Rouge al feréstec vessant sud del Mont Blanc, el mite per antonomàsia de les tres parets nord: Cervino (amb H. Pokorski), esperó Walker de les Grandes Jorasses i cara nord de l'Eiger (amb en J. M. Anglada), i una nova via al Nevado Huascarán, la de l'aresta nord, el 1961 (primer sis mil estatal), durant la primera expedició espanyola a l'estranger, concebuda i dirigida des de Barcelona, que va tenir un rerefons polític sobre el qual l'autor passa de puntetes. Arriba el primer set mil espanyol i verge, l'Istar-O-Al a l'Hindu Kush, i després l'Himàlaia amb el primer vuit mil estatal al cim verge de l'Anapurna Est (8.026 m).

És important també destacar el legat cinematogràfic de Pons, qui va filmar les grans ascensions quan fer-ho representava un esforç extra remarcable, pel factor pes, i que els seus films van concórrer a diversos festivals internacionals de muntanya i van obtenir premis.

En definitiva, en Jordi Pons ha estat un alpinista apassionat –passió, ambició i motivació- dotat de la tossuderia i la tenacitat imprescindibles per tirar endavant la vida que recull en aquests escrits. En el relat, centrat en si mateix, malgrat que sempre hi apareixen els companys i amics, ens quedem amb ganes de saber-ne més, també d'ell mateix, ja que el llibre se centra exclusivament en la muntanya. Ens quedem amb ganes de saber com van ser els seus primers anys de ciutadà, com va evolucionar la persona, les seves idees i emocions en el camí que porta a la maduresa, les vivències i el bon fer de compartir-les.

Com hem dit més amunt, el segon llibre de Jordi Pons és una obra testimonial valuosa per entendre una etapa essencial de l'alpinisme espanyol i català, es llegeix amb interès i entra a la família dels llibres històrics que cada generació ha anat deixant.

Altres articles del mateix autor a “*el muntanyenc*”

[Viatge a l'antiga Etrúria. Introducció històrica, paisatge i necròpolis](#)

[Verticalitat eterna.](#)

[Diari fotogràfic d'una estada a Venècia](#)

[Caminades naturalistes per l'illa de Tenerife. Part I](#)

[Caminades naturalistes Tenerife Part II. Biosfera i itineraris](#)

[Crònica de una escalada a la via Estasen del Calderer](#)